

5.- ADINGABEENTZAKO ARRETA ETA ZERBITZUAK

5.1.- Prebentzio programak

Sail honen xedeetako bat prebentzio gune selektibo eta identifikatuetan eragitea da, hau da, identifikatutako zaurgarritasun faktoreak dituzten guneetan eta babesik gabeko, kontsumoko edo egokitu gabeko jarreretako egoeretan, kasuei goiz heldu eta horien gainean jardutea. Hortaz, ez dira sentibilizazio, prestakuntza eta informazio programa unibertsalak garatzen, horiek Udaleko beste departamentu batzuen ardurapean egiten baitira.

5.1.1.- Adikzioei lotutako prebentzio programak

5.1.1.1.- Droga mendetasunaren kontrako prebentzio programak aisialdiaren esparruan

Jaietako prebentzio eta laguntza programak

Programa honen xedea ekitaldi eta jaietan alkohola kontsumitzeko arrisku faktoreak murriztea da. Bereziki, ibilgailuren bat gidatu behar dutenengan egin nahi da kontrola.

- Adingabeak eta Alkohola programa:

Proiektu horren bitartez, alkoholaren gehiegizko kontsumoari buruzko sentibilizazio, informazio, eta prebentzio kanpaina egin da. Horretarako, alkohol maila neurtzeko proba bat egiten da, maila etilikoaren benetako egoeraren inguruan kontzientziatzeko eta kontsumoaren ondoriozko arriskuei buruz sentibilizatzeko, gidatzerakoan batez ere. Proba horiek egiteko stand batzuk jartzen dira eta hara jotzen dute borondatez proba egin nahi dutenek. 2014an honako egun eta leku hauetan egin dira:

- 2014.07.09 Zurriolan, Manu Chaoren kontzertuan
- 2014.08.15 bulebarrean, Aste Nagusiko festetan

	Partaide kopurua	Positiboak %
Gizonak	353 (% 68,41)	165 (% 70,82)
Emakumeak	163 (% 31,54)	68 (% 29,18)
GUZTIRA	516	233 (% 45,16)

	Kop.	Positiboak %
18 urte artekoak	71	39 (% 16,74)
18-20 urte	127	86 (% 36,91)
20 urtetik gorakoak	318	108 (% 46,35)
GUZTIRA	516	233 (% 45,16)

- Drogen probak egitea

Proiektu honen helburua da debekatutako substantzien proba eta azterketa egitea eta informazioa ematea (orokorra zein pertsonalizatua). Kontsumitzaileak izan daitezkeenei edo drogen erabilerarekin lotutako edozein alderdiren inguruko informazioa nahi dutenei zuzenduta dago.

Partaide kopurua	
Gizonak	102 (% 54)
Emakumeak	87 (% 46)
GUZTIRA	189

Kop.	
14-17 urte	29 (% 15,34)
18-20 urte	45 (% 23,81)
20 urtetik gorakoak	115 (% 60,85)
GUZTIRA	189

- Ardurazko banaketari buruzko prestakuntza

Prestakuntza eta prebentziorako materialen banaketaren bitartez, Udalak emandako aisialdirako espazioak erabiltzen dituzten kolektiboekin egiten da lan, espazio horietako erabiltzaileei zuzendutako prebentzio ekintzak garatzeko. Prestakuntzan landutako edukiak eta emandako materialak lehen sorospenei, berdintasunaren tratamenduari eta ardurazko banaketari buruzkoak izan ziren, eta DYArekin zein Berdintasun eta Festen Bulegoaren (Donostia Kultura) lankidetzarekin egin zen. Prestakuntza honetan 26 lagunek parte hartu zuten.

Informazio eta Prestakuntza programa gazteen lokaletan

Proiektu honen ezarpenean hainbat ekintza burutu dira Donostiako aisia lokaletan elkartzen diren gazteen adikzioari, teknologia berriei eta neska eta mutilen erlazio afektibo sexualei buruz. Programa 10 lokaletan burutu da eta guztira 142 lagunek parte hartu dute.

Partaide kopurua	
Gizonak	128 (% 90,14)
Emakumeak	14 (% 9,86)
GUZTIRA	142

Emakumeek proiektu honetan izandako parte hartze baxua azpimarratu behar da: 14 emakumeek parte hartu dute, hau da, partaide guztien %10 baino gutxiagoak. Horrelako lokalak antolatzen dituzten gazte taldeen ezaugarri bat da taldearen genero osaera homogeneoa, beste udalerririk txikiago batzuetan ez bezala, non talde mistoak ugaritzen diren, ziur asko aisialdiko jardueretan harreman mistoa naturalagoa dutelako. Proiektuan parte hartzeko lokalak aurkitzeko eta gonbidatzeko orduan, emakumeek bakarrik osatutako lokal bakar bat aurkitu zen eta ez zuten parte hartu nahi izan, beraz, parte hartu duten emakumeak gehiengoak gizona den lokaletako emakumeak dira.

5.1.1.2.- Droga mendetasunaren kontrako prebentzio programak hezkuntza esparruan

Alkoholaren arriskuari buruzko programa

Alkoholaren kontsumoarekin lotutako arriskuak murrizteko programa hau DBHko 4. mailako, Batxilergoko, erdi eta goi mailako Heziketa Zikloko, LHI eta HHEko ikasleei zuzenduta dago. Oinarrizko bi helburu ditu:

- Alkoholaren kontsumoarekin lotutako arriskuen aurrean jarrera arduratsua sustatzea.
- Alkoholaren kontsumoarekin lotutako arrisku egoeretan erabaki arduratsuek hartzeko sustatzea.

Ikastetxeak eta adingabeko parte hartzaileak:

Ikastetxe kopurua				11
Ikasle kopurua	Emakumea	Gizona	Z/G	GUZTIRA
	273	304	3	580

Hezkuntza mailen arabera:

DBHko 4. maila	244	% 42,1
HLKPko 1. maila	53	% 9,1
HLKPko 2. maila	15	% 2,6
BATXILERREKO 1. maila	111	% 19,1
BATXILERREKO 2. maila	60	% 10,3
ERDI MAILAKO MODULUAK	97	% 16,7
GUZTIRA	580	% 100

5.1.2.- Adingabeen babesik ezari lotutako prebentzio programak

Adingabeen babesik eza ez denez eskaeraren araberako zerbitzu bat, beharrezkoa da erakunde publikoak kasuak antzematen eraginkorrak izatea. Horretarako, adingabeekin harreman zuzena duten profesional guztiek kasu horiek antzemateko gaitasuna izan behar dute. "Unitate Profesionalak" deritzogun horren baitan eremu zabala dago, hau da, adingabeei zuzendutako Gune eta Zerbitzu mota ezberdinak. Programa horretatik at daude Osasun zentroak, Osasun larrialdiak, Neonatologia eta Ospitale zerbitzuak, izan ere osasun arloko profesionalen prestakuntzan eta aholkularitzan Gipuzkoako Foru Aldundiarekin batera osatutako protokoloa jarraitu baita.

5.1.2.1.- Prestakuntza programa eskola esparruan eta inguruko gizartean detektatzeko

Unitate profesional mota	UP kop.	Zentro kop.	Talde kop.	Profesional kop.			Prestakuntza orduak
Ikastetxeak	39	31	87	E: 941	G: 176	G:1.117	281,5
Kiroldegia	1	6	1	E: 11	G: 7	G:18	3
Gaztelekuak/ Haurtxokoak	1	14	3	E: 20	G: 18	G:38	9,5
Udaltzaingoa	1	1	4	E: 13	G: 19	G:32	16
Hainbat: (Bidez bide, eskola osasuna...)	--	--	2	E: 7	G: 1	G:8	3
GUZTIRA	42	52	97	E: 992	G: 221	G:1213	313

5.1.2.2.- Aholkularitza eta Esku Hartze Goiztiarreko programa

Aurten izandako aholkularitza eskabideak Prestakuntza Programan barne hartutako gaietan edo Esku Hartze Goiztiarreko kasuen arabera antolatu dira.

Konpondu beharreko taldeko gatazkei buruzko eskaera askotan, konpondu beharreko testuinguruko adingabe zehatzei egiten zitzaien erreferentzia. Horregatik sartu dira Esku Hartze Goiztiarraren jarduera planaren barruan, eta, horrela, batera esku hartu da adingabearekin eta bere ingurunearekin.

Beste kasu batzuetan, agertutako egoerak ebaluatzeko bitartekoak erabili dira, edo prestakuntza saioetan eskaini ahal izan diren baliabide erabilgarriak ezagutu behar izan dira.

ADINAK	MUTILAK	NESKAK	GUZTIRA
0-3	18	9	27
4-6	65	34	99
7-9	86	42	128
10-12	49	28	77
13-17	67	43	110
18	2	1	3
GUZTIRA	287	157	444

2012 – 2014 konparazioa	MUTILAK			NESKAK			GUZTIRA		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
GUZTIRA	123	198	287	72	121	157	195	319	444

5.1.3.- Prebentzio programa familia esparruan

Familia kudeaketa laguntzeko zerbitzua (FLZ)

Familiaren baitan adingabeen hezkuntzak sortzen dituen arazoak kudeatzen laguntzeko beharra kontuan hartuta, Zerbitzu bat zehaztu da hazkuntza testuinguruan arazoren bat identifikatu duten familiei prestakuntza eskaintzeko, arazo horrek adingabeen garapenean eragin dezakeenean,.

Zerbitzu honetatik talde espazio bat eskainiko da egoera desberdinak partekatzeko eta beste pertsona batzuen eta profesionalen ikuspegia ezagutu eta bateratzeko.

- Kasuak antzemateko iturriak:

2014ko urtarriletik Esku Hartze Goiztiarreko Programatik (IG) da iturri bakarra; 2014ko udatik aurrera Gizarte Zerbitzuguneetako eskaeretara zabaltzen da.

- Kasuen kopurua:

2014an irekitako talde kopurua	7
Taldeetan parte hartu duen kasu kopurua	32
Banako esku hartzeen kopurua	12
Artatutako kasuen kopurua guztira	77

5.2.- Babesik gabe dauden adingabeekin esku hartzeko programak.

5.2.1.- Ebidentzian oinarritutako programak

2014an Ebidentzia oinarrian duten bi Programaren ezarpenari ekin zaio, EHU-UPVrekin eta Gipuzkoako Foru Aldundiarekin sinatutako hitzarmen baten babespean. Hauek dira programak: SafeCare eta Incredible Years.

SafeCare programak etxean lan egiten du familia arduragabeekin eta 0-5 urte arteko adingabeekin, esku hartzearen ardatzak osasuna, segurtasuna eta heldu/gaztetxo arteko elkarreragina dira, eta adingabeen epe luzeko garapen orokorrean (emozionala, portaerazkoa, soziala) lortzen dira emaitzak.

Incredible Years programak gurasoek eta 3-8 urte arteko seme-alabek osatutako taldeetan lan egiten du aldi berean. Hautatutako adingabeek portaera disruptiboak dituzte eta gurasoek portaera hori kontrolatzeko duten gaitasuna oso mugatuta dago. Denboran mugatua den esku hartze batean (24 astez) familia sistema birbideratzen da, adingabeengan garapen positibo bat lortzeko epe luzera.

2014 memoria

Esku hartzeko metodologia hauen ezarpenarekin hiru erakundeek partekatzen duten helburu orokorra emaitza egiaztatuak lortzean datza, hain zuzen ere nazioartean eta epe luzera, adingabeen babesgabetasunari buruz lortutako emaitzak. Zehazkiago, konparazioa egin nahi da gaur egun bi administrazioek garatzen dugun lan sistemaren eta metodo berri hauen artean. Eta, bide batez, udal eta foru profesionalei lan sistema berriei buruzko gaikuntza eskaini nahi zaie eta, aldi berean, adingabeen bizi garapenean neur daitezkeen emaitzak lortzera zuzendutako orientazioa.

Bi programa horietan Donostiako kasuak eta ikerketan parte hartzen duten Gipuzkoako beste udalerrri batzuetakoak aritu dira (Errenteria, Lasarte, Andoain eta abar), eta Aldundiaren ardurapeko kasuak ere barne hartu izan dira. Jarraian parte hartzen duten familia donostiarren datuak ikus daitezke.

Incredible Years

	Adingabeak Donostia	Gurasoak Donostia
1. taldea	16	25
2. taldea	9	13
GUZTIRA	25	38

SafeCare

	Guztira
Programa osatu duten familiak	10

Aipatutako metodologia berrietan egindako lan esperimentalarekin batera, adingabeak babesteari buruzko 3/2005 Legeak ezarritako udal eginbideak betetzeko lana egiten da.

5.2.2.- Gizarte Zerbitzuguneak antzemandako babesgabezia kasu arinak edo ertainak

Atxikitako datuetan, 2014ko abenduaren 31ra arte babesgabezia maila arin edo ertaineko kasuetan izandako esku hartze aktiboak jasotzen dira, BALORA diagnosi tresnaren arabera, baita kasu bakoitzera esleitutako baliabideak ere, hau da, hezitzaileak eta/edo terapeutak. Erreferentziazko teknikariak aginduta esleitzen dira beti baliabideak, betiere kasu bakoitzaren planean jasotako helburuak ezarri eta gero.

Gizarte Zerbitzugunea	Kop.	< 18 herritarren %	Hezitzailea	Terapeuta
Parte Zaharra, Erdialdea	23	% 1,37	6	5
Amara, Loiola, Martutene	164	% 1,85	54	36
Larratxo, Altza	124	% 3,83	31	27
Gros-Egia	101	% 1,92	28	21
Antigua	100	% 1,50	26	30
Intxaurren	100	% 3,51	27	24
Bidebieta-Herrera	66	% 4,34	24	7
GUZTIRA	678	% 2,26	196	150

Kasu berrien kopurua eta esku hartzea 2014an amaitu duten kasu kopurua honako hau da:

Kasu berriak	197
Esku hartzea amaitutako kasuak	115

2012 – 2014 urte arteko konparazioa

- Kasu arinak/ertainak urteko abenduaren 31n

	2012	2013	2014
Kasu kopurua	521	630	678

- Alteen (kasu berriak) eta bajen (kasu itxiak) urteko kopurua, arinak/ertainak

	2012	2013	2014
Altak	176	222	197
Bajak	123	129	115

5.2.3.- Kasu larriak Gizarte Zerbitzuguneen arabera

Kasu larriak edo babesgabetasuneko kasuak Foru Aldundiaren eskumenekoak dira, baina, hala ere, Udalari dagozkio gertaerak ikertu eta egiaztatzeko aurre fasea nahiz lehen diagnosis egitea. Jarraian doan taulan, Zuzendaritza honek abenduaren 31n esku artean dituen kasu larriak edo babesgabetasunezkoak izan daitezkeen kopuruak eta esleitu diren baliabideak adieraziko ditugu.

Gunea	Kop.	< 18 herritarren %	Hezitzailea	Terapeuta
Parte Zaharra, Erdialdea	4	% 0,24	0	0
Amara, Loiola, Martutene	20	% 0,23	5	5
Larratxo, Altza	19	% 0,59	10	2
Gros-Egia	13	% 0,25	4	1
Antigua	9	% 0,13	0	2
Intxaurrondo	13	% 0,46	5	2
Bidebieta-Herrera	2	% 0,13	0	0
GUZTIRA	80	% 0,27	24	12

Kasu berrien kopurua eta esku hartzea 2014an amaitu duten kasu kopurua honako hau da:

Kasu berriak	38
Esku hartzea amaitutako kasuak	53

2012 – 2014 urte arteko konparazioa

- Kasu larriak urteko abenduaren 31n

	2012	2013	2014
Kasu kop.	92	56	80

- Alten (kasu berriak) eta bajen (kasu itxiak) urteko kopurua, kasu larrietan.

	2012	2013	2014
Altak	38	21	38
Bajak	78	63	53